

„DE HOBBANO“

ORGAAN VAN HOLLAND'S BLOEMBOLLENHUIS-LISSE
ONDERNEMING VAN PUBIEKE VEILINGEN VAN BLOEMBOLLEN EN AANVERWANTE ARTIKELEN

Abonnement per 3 maanden f 2.50, terwijl dit blad aan Exporteurs, Kweekers, Handelaren in Bloembollen en aanverwante artikelen gratis wordt toegezonden.

Redactie- en Administratie-Adres:
N.V. HOLLAND'S BLOEMBOLLEN HUIS LISSE
— TELEFOON 807 (2 lijnen) —

Advertentieprijs van 1—5 regels f 1.—
— iedere regel meer 20 cent. —
Contracten belangrijke korting.

Dit blad wordt gedrukt ter
ELECTRISCHE DRUKKERIJ H. VERWOERD
LISSE — HEEREWEG — TELEFOON 160

Een zeldzaam Jubileum.

Het jaar 1928 is voor de firma Gebr. Bijvoet te Overveen een jaar van zeer groote beteekenis. Zij herdenkt toch dit jaar dat het een eeuw geleden is, dat haar firma werd opgericht. Voor zoover onze herinnering gaat, is het de eerste firma in de bloembollenstreek, die in mannelijke linie steeds voortgezet, zulk een feest herdenken kan. En wij kunnen er terstond bijvoegen, de firma Gebr. Bijvoet heeft al die jaren, tot op den huidigen dag toe, in de bloembollenstreek den naam gehad van een eerlijke rechtschapen firma. Bloemisten door merg en been, daarbij zakenmensen van den eersten rang, die in het maatschappelijke zowel als in het vereenigingsleven steeds eervolle plaatsen hebben ingenomen.

Uit naam der Directie van Holland's Bloembollenhuis en van allen die met „de Hobaho” in verbinding staan, waarbij de schrijver dezer oude herinneringen zich geheel aansluit, wenschen wij de familie Bijvoet van harte geluk met haar schoon herdenkingsfeest. En wij voegen er terstond de wensch aan toe, dat het haar gegeven moge zijn, om tot in de lengte van dagen de eervolle naam van haar voorgeslacht hoog te kunnen houden, en dat hare zaken in bloei mogen toenemen tot voordeel van haarzelve, en tot voordeel ook van alle beoefenaren van ons mooi bloembollenvak.

Dank zij de welwillendheid van eenige leden der familie, zijn wij in staat het een en ander van de familie Bijvoet en den loop hunner zaken aan onze lezers te kunnen vertellen. Wij vertrouwen dat onder onze vakgenooten er velen gevonden zullen worden, welke die geschiedenis interesseeren zal.

De familie Bijvoet behoort met de familie Eldering, van Velzen, Roozen en Bos wel tot de oudste inwoners van Overveen.

Wanneer wij Overveen noemen, dat met Vogelenzang en Bloemendaal tezamen de gemeente Bloemendaal uitmaakt, zijn wij niet geheel juist. Bij de jongste grensregeling van Haarlem is een belangrijk deel van Overveen door Haarlem geannexeerd. De oude

eigendommen der familie Bijvoet, liggen nu niet meer in de gemeente Bloemendaal, maar behooren met zooveel anderen tot de gemeente Haarlem. Zij zijn dus geen Overveners, een oude gebruikelijke uitdrukking, maar echte Haarlemmers geworden. Of dit nu erg naar den zin is weten wij niet, maar te oordeelen naar men ons van de belastingaanslagen vertelde, meenen wij, dat zij er nu niet juist bijzonder mee ingenomen zijn.

Voor een tak der familie Bijvoet, de kinderen van wijlen den heer J. H. Bijvoet, heeft dit jaar een dubbele beteekenis.

Niet alleen toch herdenken zij, dat hun grootvader van vaders zijde de mede-oprichter der firma was, maar ook van moeders zijde valt een eeuwfeest te vermelden.

Hun grootvader toch van moeders zijde, wijlen de heer J. W. v. d. Biesen was de oprichter van het nu nog algemeen bekende dagblad „Algemeen Handelsblad” dat slechts enkele weken geleden haar honderdjarig bestaan herdacht. Het geslacht Bijvoet bestond reeds in 1691. In een boekwerk gedrukt bij de boekdrukkers J. J. Enschede te Haarlem (dit oude boek is in het bezit van den heer Arnold Bijvoet) vinden wij verzen gedicht door Jan de Boer, wier gedichten betrekking hadden op huwelijken tusschen leden der families Bijvoet en van der Aa, welke laatste bezitters waren van de Bierbrouwerij „Het Scheepje”, te Haarlem en waarvan een uit dat geslacht hoofdredacteur van het dagblad „De Tijd” is geweest. Die gedichten, welke dagteekenen uit de jaren 1736 en 1738, mogen dan al niet de waarde hebben van die, welke de koning onzer Nederlandsche dichters Joost van den Vondel heeft gedicht, voor onze geschiedenis zijn zij van veel beteekenis. Het geeft ons een beeld, dat men in vroegere eeuwen veel met dezelfde familie verwant was, zoodat men ten slotte hoewel dezelfde naam dragend eigenlijk geen familie meer was, een geschiedenis, die men vooral in kleinere plaatsen ook nu nog wel ontmoet.

De familie Bijvoet en Eldering waren oorspronkelijk garenbleekers, het in Engeland gesponnen garen werd naar Holland, en wel het meest naar Overveen en Bloemendaal gezonden om daar gebleekt te worden, na die bewerking werd het naar Engeland teruggezonden. Beide families zijn altijd nauw aan elkander verwant geweest, evenals een familie van Dieren. Wij vinden opgeteekend dat in 1815 mej. Agatha van Dieren, weduwe van Nicolaas Anthony Bijvoet, het beroep van garenbleekster uitoefende. Het lijkt geen twijfel of het nageslacht van deze N. A. Bijvoet heeft zich toen in twee takken van beroep verdeeld. De eene het beroep van bleeker vasthoudend, de andere heeft het bloembollen kweeken ter hand genomen, hetgeen wij nader zullen aantonen.

In 1823 was het feest in de families Bijvoet en Eldering. Hun verwanten de WelEd. Heer Martinus Wilhelmus van der Aa en Mevrouw Jansie van der Aa, geboren Kuiper, vierden op 22 Mei van dat jaar hunne zilveren bruiloft. De lijst van de gasten bevatte behalve bruid en bruidegom, 49 namen waaronder er 3 met den naam Bijvoet waaronder Jan van Dieren Bijvoet en 2 met den naam van Eldering. Des avonds waren nog genoodigd 8 theegasten waaronder er 3 met den naam van Eldering. Onder de 25 gasten die wel genoodigd maar niet gekomen waren behoorden Toon Bijvoet, een der oprichters der firma Gebr. Bijvoet.

Reeds in 1816 kweekte de familie Bijvoet bloembollen, althans er bestaat nog een plantboek van dat jaar, de kraam behoorde toen aan Nicolaas Bijvoet de vader van Anton en Jan Bijvoet, in 1828 de zaak voor gezamenlijke rekening voortzetten onder firma Gebr. Bijvoet. Een acte van oprichting der firma bestaat er blijkbaar niet, zeer waarschijnlijk is dat gegaan zooals het in de goede oude tijd wel meer ging, men geloofde elkander op het woord. Het was er werkelijk niet slechter om dan nu wel het geval vaak is.

Anton N. Bijvoet was de handelaar, die als zoodanig reeds voor rekening van zijn vader, bloembollen in Engeland verkocht, en dat later jaren lang heeft volgehouden. Een reis naar Engeland was in dien tijd een heele prestatie en ging lang zoo gemakkelijk niet als thans. Stoombooten toch kende men niet en van vlieg-machines had nog nooit iemand zelfs maar gedroomd. Men maakte de reis gewoonlijk met een visscherspink, waarin men niet het minste comfort vond.

Op een van zijn reizen nam hij een verzameling bloemen mede van dubbele Anemonen, die bij F. v. Velsen, toen bloemist in de Rampenlaan te Overveen, uit de enkele Anemonen waren verlopen, blijkbaar met het doel om een afzetgebied te vinden voor deze nieuwe aanwinsten.

Op bezoek bij een zijner afnemers ontmoette hij daar een hofbeambte die de opdracht had om bloemen te koopen voor een te houden hoffeest. Op verzoek van zijn afnemer stond de Heer Bijvoet de bloemen der dubbele Anemonen af om te gebruiken voor dat feest. Als tegenbewijs dezer bloemengift werd hem de gelegenheid aangeboden, om, al was het dan maar van achter de coulissen, het koninklijke feest te zien. Van dit aanbod maakte de Heer Bijvoet natuurlijk een dankbaar gebruik. Hem is het dus gegeven geweest de gepoeierde en gepruikte koninklijke gasten

van dien tijd, waaronder ook de bekende Engelsche schrijver Sir Walter Scott was, te mogen zien. Bij zijne thuiskomst vond hij tot zijne verwondering een brief van genoemde schrijver, waarin hem dank werd gebracht voor de gelegenheid, welke hij had gehad om kennis te kunnen maken met de nieuwe dubbele Anemonen.

Dat deze handige manier van optreden van den Heer A. Bijvoet de firma zeker wel geen windeieren heeft gelegd, kunnen wij gerustlijk aannemen.

Den 28en Januari huwde de Heer Anton N. Bijvoet met Mejuffrouw M. van der Aa; hun werd bij die gelegenheid door hun broeder J. H. van Dieren Bijvoet als naar gewoonte een zegenwensch in dichtmaat aangeboden. Het was toen zeker een zeer strenge winter, te oordeelen althans naar den aanhet van het gedicht dat luidde:

De strenge wintervorst boeit alles in zijn keten;
De herder heeft het veld, de jager het woud vergeten!
De visscher door de storm geworpen op het strand!
Zit in zijn schaam'le hut en dicht zijn visscherswant.

De handel van de firma nam van jaar tot jaar in omvang toe en daar hield hunne kraam gelijken tred mede. Steeds trachtend jaarlijks aan te koopen wat hun voor den handel van beteekenis was, bleef de kraam op de hoogte des tijds. De gestadige uitbreiding der zaak deed hen in 1848 besluiten om de bloemisterij „Schoonoord” van de familie Hodshon van Dedel aan te koopen. Deze mooie bloemisterij is nog altijd in het bezit der familie.

Hoe de familie Bijvoet er toe gekomen is om van garenbleekers bloemisten te worden, werd ons meer dan een halve eeuw geleden, door een zeer oude bloemistknecht te Overveen verteld. Aan het strand, in de nabijheid van Overveen, was een schip gestrand, de lading spoelde aan en daaronder waren ook hyacinthenbollen. De garenbleekers vonden die bollen, plantten die, en ziende, welke mooie bloemen er uit voortkwamen, begon men die door te kweken en dit moest dan de grondslag zijn geweest der hyacinthen.

Het is wel wat fabelachtig, maar als overlevering was het toch niet onaardig gevonden. Van hetzelfde gehalte was de meening van voorheen, dat hyacinthen alleen daar konden groeien, waar zij de klok van St. Bavo's grijze toren in Haarlem konden hooren slaan. Kochten in dien tijd de kweekers uit Hillegom, Lisse, enz. hyacinthenbollen op de veilingen te Overveen, dan heette het in den volksmond: „Nu die zullen ons niet in de wielen rijden, want die gaan naar het kerkhof.” Beide sprookjes waren ongetwijfeld een gevolg van plaatselijke trotsch, die men het meest vindt bij de minst ontwikkelden, waartoe ook onze zegsman behoorde.

De leden der familie Bijvoet hebben steeds behoort tot de meest vooraanstaande kweekers, dat bewijst wel hunne werkzaamheden aan de pronkbakken te Overveen. Die pronkbakken bestaan nog slechts in de herinnering der oudste bloembollenkweekers.

Voor zoover wij ons herinneren, was het de firma C. H. Krelage

& Zoon te Haarlem, die deze wijze van exposeeren het langst heeft volgehouden.

Hoewel in gewijzigden vorm hebben wij in onzen tijd de pronkbakken weder terug in den vorm van warenhuizen, die men thans in menige bloemisterij vindt. Hier zien wij dus bewaarheid de spreuk „er is niets geen nieuws onder de zon”. Id. 47

Te Overveen zagen wij de laatste pronkbak aan den Zijlweg in de nabijheid van Tetterode, de villa van den Heer J. H. Bijvoet, die persoonlijk een belangrijk aandeel heeft gehad in het planten dier pronkbak. Die pronkbak bestond uit een boven- en een onderbak; op elk dezer waren zes regels geplant, op elke regel vijf- en twintig soorten. Het meerendeel dier soorten zijn zoo goed als geheel uit den handel verdwenen. Tot degenen, welke wij nu nog in den handel kennen, behooren: E.R. Generaal Pellissier, E.R. Gigantea, E.W. La Grandesse, E.W. Baronesse van Thuyll, E.W. Madame van der Hoop, E.B. Lord Derby, E.B. Czar Peter, E.B. Grand Lilas, E.B. Grand Maitre en E.B. Marie.

(Wordt vervolgd).

Zagen wij reeds in ons vorig nummer het medewerken van een der leden van de familie Bijvoet, aan de zaak van het algemeen belang die traditie zijn zij steeds getrouw geweest en gebleven. Wanneer wij het keurig samengestelde gedenkboek aan het vijftigjarig bestaan der Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur naslaan, dan vinden wij dat onder degenen welke in 1827 behoorden tot hen die een „Sociteit van Flora” ten doel hebbend tentoonstellingen van hyacinthen conquesten te houden, onder anderen ook behoorde de Gebr. A. N. en J. H. van Dieren Bijvoet. Het vestigen dezer societeit is niet geheel geslaagd en eerst een tiental jaren later werd door de Heeren E. H. Krelage te Haarlem, F. van Velsen Jzn. en A. N. Bijvoet te Overveen opnieuw een poging gedaan om meer aaneensluiting te krijgen onder de beoeraren van het bloembollenvak. Ook deze poging is niet gelukt maar ten opzichte van hen die het initiatief namen mogen wij wel de woorden van Tollens tot de onze maken:

Men reken de uitslag niet,
Maar tel slechts het doel alleen.

In 1860 kwam de Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur tot stand en in 1872 werd de Heer M. W. Bijvoet tot lid van het hoofdbestuur gekozen, welke functie hij tot 1892 waarnam. Hij werd in die functie opgevolgd door zijn broeder die in 1893 tot hoofdbestuurslid werd gekozen en dit bleef tot 1902. Deze werd in 1903 vervangen door zijn zoon A. F. Bijvoet, welke tot 1905 die betrekking waarnam. Bij de jongste verkiezing van hoofdbestuurleden is de Heer Jac. W. Bijvoet gekozen. De vierde dus uit hetzelfde geslacht. Wel een bewijs, geen enkele familie toch, kan daarop bogen, dat zij steeds gaarne hebben medegewerkt tot alles wat in het belang is van het bloembollenvak, maar tegelijk ook een bewijs dat zij steeds het vertrouwen hebben genoten van hun vakgenooten. Zij die zich nog herinneren onze vroegere vijfjaarlijksche tentoonstellingen, kunnen weten dat de firma Gebr. Bijvoet altijd onder de inzenders behoorde, en ook menige prijs wisten te behalen. Hunne bekroningen, in medailles bestaande, zijn nog altijd in het bezit der familie.

Wij zullen thans eens een overzicht nemen van de cultures der firma. Zooals begrijpelijk is was dit in den aanvang meeren-deels de hyacinthencultuur, in dien tijd toch waren hyacinthen hoofdzaak. En waarlijk de tijd ligt nog niet zoover achter ons,

dat men hyacinthen bloembollen noemde, alle andere bloembollen werden bijgoed genoemd. In het begin bestond hun kraam hoofdzakelijk uit dubbele hyacinthen, die toen het meest gevraagd waren, ofschoon oorspronkelijk de hyacinth enkelbloemig is geweest. In den aanvang der hyacinthencultuur legde men zich uitsluitend toe op enkelbloemige, men kende geen dubbele, of zoo men er al eens toevallig hier of daar een had gezien, moet deze van weinig beteekenis hebben geweest en men hechte daaraan dan ook niet de minste waarde.

De ervaring had geleerd dat alleen door zaaïing de Hyacinth te verbeteren was, en stelde dus alleen prijs op de bloemen, die in staat waren zaad voort te brengen, hetwelk onder gewone omstandigheden met de dubbele niet het geval is. Vandaar dan ook dat, zoodra men aan de knoppen bemerkte dat een nieuw gewonnen Hyacinth gevulde bloemen zou krijgen, men deze uit den grond trok en als volkomen waardeloos weg gooide. Een toeval bracht hierin verandering. Een der voornaamste Haarlemsche kweekers der 18 eeuw, Pieter Voorhelm, had de gewoonte alle dubbele Hyacinthen, reeds vóór dat de bloemen zich konden openen, weg te gooien, totdat op zekeren tijd, hij door ziekte verhinderd was om zijn Hyacinthenbedden na te zien. Hersteld zijnde zag hij dat inmiddels een Hyacinth met gevulde bloemen geopend was. Vol verwondering bezag hij die bloemen, die oneindig fraaiër waren, dan hij het zich had kunnen voorstellen. Hij hield zijn ontdekking zorgvuldig geheim, en kweekte inmiddels die Hyacinth door jonge bolletjes voort tot hij haar na eenige jaren in den handel bracht. Van toen af veranderde men van richting, en legde men zich algemeen toe op de aanwinst en verbetering der dubbele, eindelijk zelfs met eenige verwaarloozing der enkele. Hechte men vroeger meer waarde aan groote, fraai gevulde trossen, toen men aan de dubbelbloemige Hyacinthen de voorkeur gaf, waren het de afzonderlijke bloemkelken of nagels, zooals die gewoonlijk worden genoemd, waarop het meest werd gelet, en waarlijk heeft men toen daarmee een hoogte bereikt, die bij de oudere soorten vooral, in hooge mate de bewondering trekken.

In de tweede helft der vorige eeuw is men langzamerhand begonnen weder meer aandacht te schenken aan de enkel bloemige en thans kan men zeggen dat er bijna zoo goed als geen dubbele hyacinthen meer zijn. Ons komt het voor dat het toch wel wenschelijk was dat men eens wat meer aandacht ging schenken aan mooie goed gevormde dubbele bloemen. De eischen des tijds beginnen er op te wijzen dat dubbele bloemen vooral gevraagd zullen worden. Dit geven wij onze vakgenooten eens in ernstige overweging. Wanneer wij een ovezicht geven van den gang in de kraam Hyacinthen der familie Bijvoet dan zal daaruit volkomen blijken, dat zij steeds met hun tijd zijn meegegaan. Wij zullen bij de beschouwingen daarover tegelijk gebruik maken van onze aantekeningen en herinneringen, en deze zijn waarlijk niet van heden of gisteren maar zijn meer dan een halve eeuw oud.

(Wordt vervolgd).